

УТВЪРЖДАВАМ:

ДАТА: 09. 2025 год.

ДИРЕКТОР:
(А. Алеков)

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
2025 – 2026**

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на СУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево е разработен от директора на училището и комисия от педагогически специалисти в съответствие с изискванията на чл.175, ал.1, 2 и 3, и във връзка с чл. 269, ал.1, т.11 от ЗПУО.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.
4. Детството е изключително важен период от живота на човека.
5. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
6. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

1. На всяко дете е гарантирано:

- 1) правото на:
 - свобода на изразяване на мнение;
 - свобода на мисълта, съвестта и религия;
 - формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;
- 2) Да се учи колкото може по-добре;
- 3) По време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
- 4) Да не решава конфликтите в училище с агресия;
- 5) Да спазва правилника за поведение в училище;
- 6) Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
- 7) Да уважава различните мнения;
- 8) Да оказва помощ на нуждаещите се;
- 9) Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.
- 10) Да не употребяват нецензурни изрази;
- 11) Да не сплетничат един за друг;
- 12) Да не си подсказват;

НОРМАТИВНА ОСНОВА:

Конвенцията на ООН за правата на детето;

Европейската харта за правата на човека;

Конституция на РБ;

Закон за закрила на детето;

Закон за защита правата на човека;

Закон за предучилищното и училищно образование;

Стандарт за приобщаващо образование.

РАЗДЕЛ I: ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1 от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование: Този кодекс определя правилата за поведение на работниците и служителите в СУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на училището.

Чл.2. (1) Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавната политика в сферата на образованието.

(3) Служителите в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в СУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево .

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на СУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл.3. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички служители на училищната общност и се следи от Комисия по етика при СУ „Христо Ботев” , която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

РАЗДЕЛ II: ЦЕЛИ

Чл.4. Етичният кодекс има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;
3. Да насочи поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
4. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото.

РАЗДЕЛ III: ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл.5. Работещият с деца трябва да притежава определени личностни, морални и социални качества.

Чл.6. Работещият с деца специалист се обляга на своята компетентност, която притежава и отговорно прилага своето познание и опит. Той не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.

Чл.7. Професионалистът, работещ с деца, се стреми да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията. Той е коректен в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.

РАЗДЕЛ IV: ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ГЛАВА I: ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.8. Доверието и взаимното уважение между професионалиста и семейството са в основата на взаимоотношенията помежду им. В този смисъл професионалистът се ангажира да работи за изграждане на доверие с децата и родителите, да защитава интересите на децата, с които работи, да защитава принципите на поверителност на информацията, да създава реалистична очаквания за резултатите от работата си, да избягва действия и ситуации, които биха предизвикали конфликт.

Чл.9. Работещият с деца професионалист целенасочено се стреми към изграждане, утвърждаване и повишаване на доверието и уважението към професията. Затова той се ангажира да развива и популяризира успешни практики, да работи за повишаване на професионалната си отговорност и компетентност, да подпомага професионалното израстване на своите колеги и да насърчава проявите на висок професионализъм и морал, да се стреми към прозрачност и социална отговорност в работата си.

Чл.10. Работещият с деца сътрудничи с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

ГЛАВА II: ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

II.A. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.11. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

- (1) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- (2) Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- (3) Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- (4) Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
- (5) Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- (6) Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- (7) Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.
- (8) Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.
- (9) Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- (10) Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

- (11) Да работим в най-добрия интерес на детето.
- (12) Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- (13) Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
- (14) Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- (15) При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.
- (16) Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- (17) Когато разберем за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.
- (18) Да опазваме личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползваме само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на морални-те си и служебните си ангажименти.

II.B. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.12. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл.13. Личната отговорност на ученика означава:

- (1) да съхранява авторитета на училището и училищната общност;
- (2) да усвоява необходимите знания и умения за покриване на ДОС;
- (3) да присъства редовно в клас, по време на учебните занимания;
- (4) да не пречи с поведението си за нормалното протичане на учебните часове;
- (5) да не използва мобилния си телефон в час;
- (6) да се явяват в училище в приличен външен вид;
- (7) да опазва и допринася за подобрието на материалната база в училище.
- (8) да не решава конфликтите в училище с агресия;
- (9) да спазва правилника за поведение в училище, правилата на класа, изискванията на класния ръководител и преподавателите;
- (10) да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
- (11) да бъде толерантен и добронамерен в отношенията си със съученици, учители и служители на училището;
- (12) да оказва помощ на нуждаещите се;
- (13) да не качва в социалните мрежи снимки, клипове и коментари, уронващи авторитета на съучениците им, на учителите и служителите на СУ „Христо Ботев“

Чл.14. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл.15. Основните правила за приятелски отношения между учениците са:

- Да не употребяват нецензурни изрази;
- Да не сплетничат един за друг;
- Да не си подсказват;

ГЛАВА III: РОДИТЕЛИ

III. А. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.16. Първостепенна отговорност на персонала е:

- 1) подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата;
- 2) Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- 3) Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
- 4) Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето.

Чл.17. Не позволяваме и не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.18. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване.

Чл.19. Осигуряване конфиденциалност на информация и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.20. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.21. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

III. Б. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.22. Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди трайно авторитета на училището.

Чл.23. Основни задължения на родителя /настойника/ са:

1. Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
2. Да следи и насърчава неговите успехи;
3. Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
4. Съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
5. Съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.

Чл.24. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл.25. Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.

Чл.26. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.

Чл.27. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.28. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл.29. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

ГЛАВА IV: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.30. Изграждане и поддържане отношения на уважение, доверие, сътрудничество и коректност.

Чл.31. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието на СУ „Христо Ботев” и правата на детето.

Чл.32. Утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет чрез лично поведение и чувство за отговорност

Чл.33. Недопускане на действия, които биха уронили престижа на професията и нетърпимост към подобни действия.

Чл.34. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

ГЛАВА V: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.35. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.36. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.37. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.38. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.39. Да работим в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и противопоставяне на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ V: ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ

ГЛАВА I: ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.40. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

Чл.41. (1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи.

(2) Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.42. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на СУ „Христо Ботев”.

Чл.43. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.44. (1) Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество..

Чл.45. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.46. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

ГЛАВА II: ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.47. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителите следват поведение, което не уронва престижа на СУ „Христо Ботев”.

(2) Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.

(4) Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл.48. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на СУ „Христо Ботев”.

Чл.49. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.50. (1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.51. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.52. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят на СУ „Христо Ботев” – гр. Глоджево следва да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения .

ГЛАВА III: КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.53. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

(1) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебни си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ VI: ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ НА ОБЩИНА ВЕТОВО, РУО РУСЕ, МОН и НПО

Чл.54. (1) Служителите подпомагат органите на държавна и местна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на

държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

(2) Когато прави предложения пред органите на държавна и местна власт, служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

(3) Отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва въпросите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Чл.55. Служителите предоставят исканата информация от органите на държавна и местна власт бързо, точно и коректно, освен ако изрично не е посочено друго в нормативен акт, засягащо поверителна информация. В тези случаи се иска разрешение от директора на училището

Чл.56. Служителите активно съдействат за осъществяване на партньорски отношения с НПО и органите на държавната и местна власт.

РАЗДЕЛ VII: ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл.57. (1) На основание чл.265 от ЗПУО, с цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности, в СУ „Христо Ботев” се създава обществен съвет, който подпомага развитието на училището, осъществява граждански контрол на управлението му и участва в създаването и приемането на етичния кодекс на училищната общност.

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

РАЗДЕЛ VIII: КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.58. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ “Христо Ботев” – гр. Глоджево се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет на училището измежду учители и служители с не по-малко от 5 години трудов стаж.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет, а директорът утвърждава със заповед състава ѝ.

Чл.59. (1) Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правила за дейността си, които се утвърждават на заседание на Педагогическия съвет.

Чл.60. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.61. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взема решение най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.62. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на СУ „Христо Ботев”.

Чл.63. (1). Комисията по етика в СУ „Христо Ботев“ е постоянно действаща.

(2) Комисията по етика се състои от 7 души, както следва:

1. заместник-директор (председател);
2. педагогически съветник /психолог;
3. представител на начален етап – 1;
4. представител от прогимназиален етап – 1;
5. представител от гимназиална степен – 1;
6. представител на синдикат – 1;
7. представител на непедаг. персонал – Зав. „Човешки ресурси“;

РАЗДЕЛ IX: ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ

Чл.64. (1) Да защитава правото на учителите , служителите и работниците /членове/ на СУ „Христо Ботев” да бъдат всестрани и точно информирани;

(2) да допринася за установяването на професионални стандарти;

(3) да допринася за издигането на авторитета на СУ „Христо Ботев”;

(4) да създаде система на саморегулиране на преподавателите чрез прилагане на Етичния кодекс и решаване на спорове между училището и обществото;

(5) да укрепва свободата на словото, защитавайки правата на учителите, учениците и др.членове;

(6) да подпомага българския учител за прилагане на етичните правила и норми.

РАЗДЕЛ X: САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл.65. Санкциите по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.

Чл.66. (1) Санкциите са:

1. писмено уведомяване на служителя или работника и даване публичност на случая;
2. Предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.
3. Информиране на Обществения съвет.

(2) Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ XI: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.67. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл.68. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за дейността на училището.

Чл.69. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

Настоящият етичен кодекс влиза в сила от 15.09.2025 г.